

Організаційні аспекти формування сприятливого інвестиційного клімату регіону

Розглядаються аспекти формування інвестиційного клімату в Західному регіоні. Досліджені фактори, які впливають на процес залучення інвестиційного капіталу в регіоні. Запропонована схема організації інвестиційного партнерства.

Ключові слова: інвестиційний клімат, інвестиційний капітал, інвестиційне партнерство, інвестиційні проекти.

Міжнародна конкуренція, світовий поділ праці, інтеграційні процеси, що відбуваються на європейському та інших континентах, спонукають держави, які ще вчора були далекими від динаміки, світових господарських тенденцій, активно прилучатися до зовнішньоекономічної конкуренції, приймати виклики глобалізації, адаптуватися до жорстких вимог світового ринку.

Як наслідок, виникає проблема наукового забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій, створення цілісної системи формування механізмів інноваційного розвитку територій.

Місцеві органи влади у своїй роботі керуються як Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про інвестиційну діяльність», так і положеннями інших законів і підзаконних нормативних актів у сфері інвестиційної діяльності в регіоні. Для розв'язання завдання ефективної організації інвестиційного процесу в регіоні, керуючись цими законами, необхідно розробити і реалізувати комплекс заходів, що дозволять:

- сформувати цілісну систему управління інвестиційним процесом;
- підготувати і представити потенційним інвесторам інвестиційні проекти і бізнес-плани, що відповідають міжнародним стандартам і мають високу економічну ефективність;
- створити систему інституціональних механізмів регулювання і здійснення інвестиційної діяльності в регіоні, які забезпечують залучення необхідних фінансових ресурсів і реалізацію відповідних проектів [1].

З цією метою доцільно рекомендувати проведення системно-аналітичного обстеження інвестиційного клімату, фінансово-економічного стану промислових підприємств, розташованих у регіоні, форм і механізмів участі регіональної адміністрації у здійсненні і регулюванні інвестиційного процесу [2].

Можливості регіону в сфері законодавства, що суттєво впливає на інвестиційну діяльність, в основному пов'язані із встановленням місцевих податків і податкових пільг, законодавчим регулюванням (на регіональному рівні) проведення тендерів, інвестиційних конкурсів, встановленням правил користування природними ресурсами. Найбільш очевидним і разом з тим найменш ефективним важелем управління є податки, податкові пільги, оскільки його позитивні ефекти практично завжди врівноважуються очевидними негативними (зниження будь-якого місцевого податку або надання пільг спричинює зменшення податкових надходжень у місцевий бюджет, збільшення видатків – зниження податкових надходжень у місцевий бюджет,

а збільшення податків – зниження ділової активності або зростання тіньової економіки).

На нашу думку, значно ефективним є законодавче регулювання на рівні регіону. Проведення тендерів та інвестиційних конкурсів, позитивний ефект від чого досягається завдяки двом факторам:

- 1) ефективніший, тобто ближчий до оптимального розподіл інвестиційних ресурсів, що досягається завдяки добросовісній конкуренції;
- 2) зниження трансакційних витрат, що їх здійснюють інвестори у зв'язку з участю в інвестиційній діяльності (під трансакційними розуміємо витрати, пов'язані з отриманням інформації, переговорами, а також інші витрати, пов'язані більше із здійсненням угод, ніж з виробничим процесом).

Інакше кажучи, регіони, включаючись до змагання за залучення інвестиційного капіталу, повинні впливати на цей процес, оперуючи такими факторами:

1. Дотримання інвестором особливих умов:
 - одноразові фінансові збори з інвестора;
 - будівництво інвестором об'єктів соціальної інфраструктури;
 - безоплатна передача частини своїх паїв адміністрації регіону.
2. Гнучке використання стосовно інвестора регіональної податкової політики.
3. Гнучке використання стосовно інвестора регіональної політики субсидій.
4. Гнучке використання стосовно інвестора державної податкової політики.

Важливо усвідомити, що у нинішніх умовах інвестор при прийнятті рішення щодо інвестування робить вибір не між регіонами, а між регіоном, який він добре знає, і процедурою розміщення коштів у ліквідні цінні папери на фінансовому ринку. Тому в умовах існуючих високих ризиків за залучення капіталів регіонам доречніше змагатися не стільки між собою за абсолютними показниками регіональності капіталовкладень, скільки намагатися підтримувати норму прибутку в регіоні не нижче, ніж норма прибутку (дохідність) на фінансовому ринку, і відповідати прийнятому для даного інвестора рівню ризиків.

Це означає, що, забезпечуючи управління факторами 1) – 4), які впливають на залучення інвестицій, адміністрація регіону повинна створити необхідні для взаємодії інвестора і регіону умови, що будуть адекватно до особливостей регіону визначатися:

- ситуацією, що склалася на фінансовому ринку цінних паперів;
- рентабельністю капіталовкладень у регіоні за напрямом, що цікавить інвестора;
- рівнем ризиків інвестиційної діяльності в регіоні;
- рівнем значимості даної інвестиційної діяльності для регіону.

Фактори, що складають інвестиційну привабливість регіону для різних груп інвесторів, можна представити, як це показано в таблиці 1.

Відповідно, сприятливість інвестиційного клімату буде при цьому залежати від взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності, ефективність якої визначатиметься розвитком як у межах регіону, так і в країні в цілому такого фактора, як інвестиційне партнерство головних учасників інвестиційного процесу держави, реального та фінансового секторів економіки.

Типова, запропонована авторами [2] схема організації інвестиційного партнерства подана на рис. 1.

Будь-який інвестиційний процес, що втілюється у конкретний інвестиційний процес, в аспекті його запуску потребує наявності інвестиційних ресурсів і їх

Таблиця 1

Фактори, що складають інвестиційну привабливість регіону

Фактори	Інвестори		
	Кредитори	Фінансові інвестори	Стратегічні інвестори
Суб'єктивні фактори	Імідж регіону		
Диференціюючі фактори	Платоспроможність регіону	Конкурентоспроможність (потенціал росту підприємств)	Наявність специфічних факторів і ресурсів
Порогові фактори	Інвестиційний клімат: базові умови (ризик) здійснення інвестиційної діяльності в регіоні		

більш або менш ефективного комбінування. В аспекті окупності він спирається на ринкову нішу регіонального або зовнішнього ринку, в який може бути реалізована продукція, що створюється на виробничих потужностях, введених у дію внаслідок інвестиційного процесу.

На основі таких об'єктивних відмінностей внутрішніх і зовнішніх економічних умов господарювання виникає необхідність і доцільність здійснення двох груп інвестиційних проектів.

Першу групу інвестиційних проектів можна здійснювати головним чином на базі інвестиційного комплексу регіону з використанням внутрішніх інвестиційних ресурсів як держави, так і регіону з емісією грошей пропорційно до їх наявності. Продукція і послуги – кінцевий підсумок таких інвестицій – повинні цілком орієнтуватися на внутрішній, зокрема регіональний ринок і відповідне забезпечення економічного зростання і розвитку регіону.

Другу групу інвестиційних проектів складають масштабні наукомісткі проекти, здійснювані в рамках корпорацій, зокрема промислово-фінансових груп. Ці проекти повинні користуватися всілякою підтримкою держави, в тому числі пільговим кредитуванням, податковими пільгами. Інвестиційні проекти цієї групи повинні забезпечувати реалізацію цільових установок на базі генерування найпередовіших досягнень науково-технічного процесу.

На сьогодні обласна адміністрація розробила регіональний механізм управління інвестиційною діяльністю, який передбачає:

- визначення основних пріоритетів соціально-економічного розвитку та організування щодо них інвестиційної діяльності в регіоні з відповідною диверсифікацією джерел інвестування;
- мобілізацію інвестиційного потенціалу регіону;
- кооперування всіх можливих джерел інвестування для спільного фінансування розвитку регіону.

У подальшому наукові дослідження цієї тематики можуть охопити не лише сферу формування концептуальних засад регіональної економічної політики в напрямі залучення інвестицій як передумови її адаптації до особливостей міжнародного поділу праці, а й окреслити конкретні питання створення інвестиційних карт регіонів, механізмів презентаційної роботи місцевої влади з інвесторами, нових інструментів стимулювання інвестиційних надходжень.

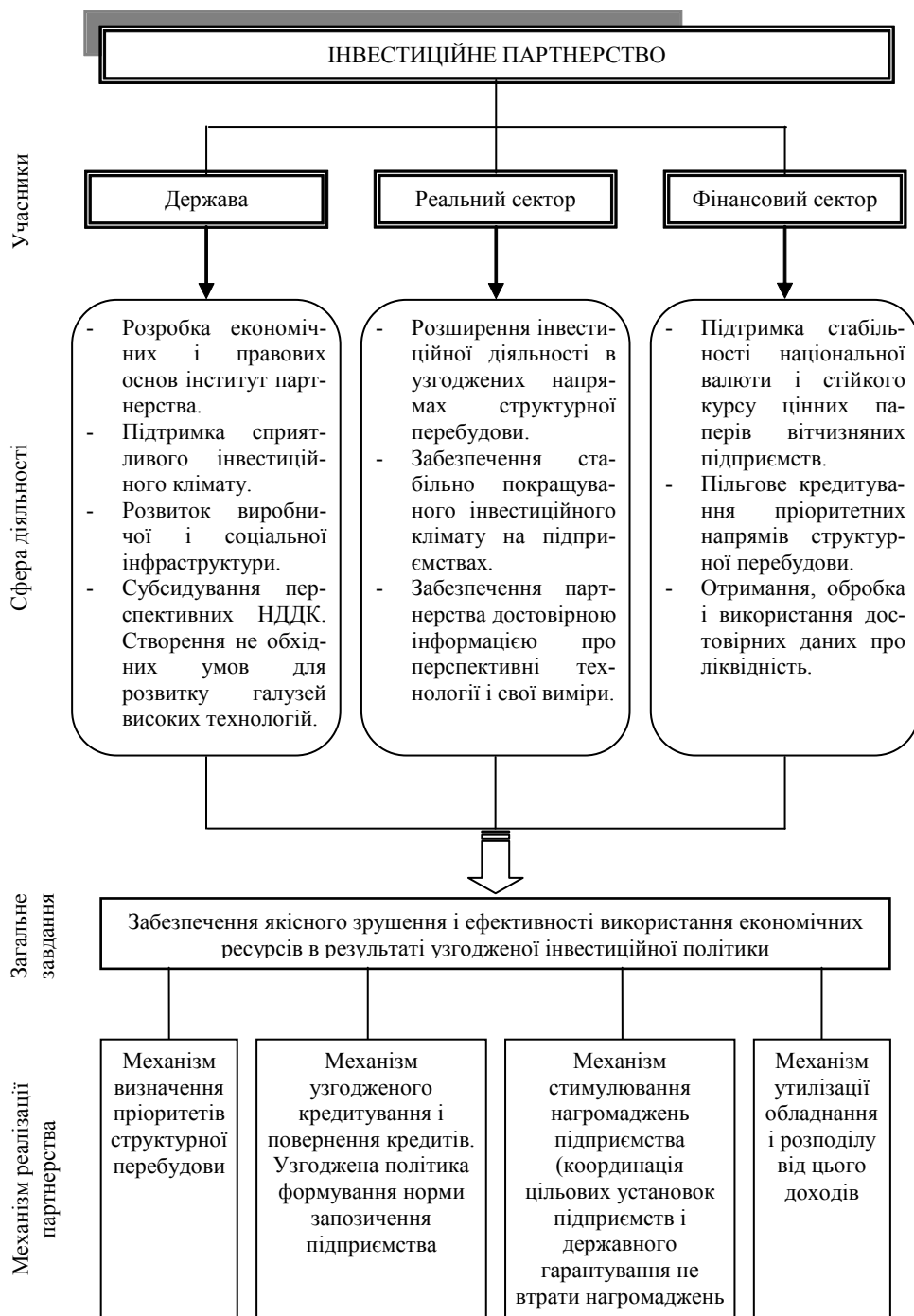

Рис. 1. Типова модель інвестиційного партнерства [2]

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646.
2. Инвестиции. Формы и методы их привлечения / [Гуськов Н.С., Гудериев С.С., Зенякин В.А., Крюком В.В., Шершунов В.А.]. – М.: Алгоритм, 2001. – 384 с.

Колянко О.В. Организационные аспекты формирования благоприятного инвестиционного климата региона.

Рассматриваются аспекты формирования инвестиционного климата в Западном регионе. Исследованы факторы, влияющие на процесс привлечения инвестиционного капитала в регионе. Предложена схема организации инвестиционного партнерства.

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвестиционный капитал, инвестиционное партнерство, инвестиционные проекты.

Kolyanko O.V. Organizational Aspects of the Forming of Favourable Investment Climate of the Region.

The aspects of the forming of investment climate in the Western region are examined. Factors influencing the process of attraction of investment capital in the region have been studied. A scheme of organization of investment partnership have been offered.

Keywords: investment climate, investment capital, investment partnership, investment projects.

Надійшло 05.11.2008 р.